

MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

Praha 8. ledna 2025

č. j. MSP-196/2024-OINS-ORIO/4

Počet listů: 2

Počet příloh: 0

Dohledové sdělení

Ministerstva spravedlnosti k posuzování postupu insolvenčních správců při zpeněžování majetkové podstaty z hlediska plnění povinnosti postupovat svědomitě a s odbornou péčí podle § 36 odst. 1 insolvenčního zákona

Ministerstvo spravedlnosti jako orgán dohledu nad činností insolvenčních správců sděluje, že:

- I. **Za svědomitý postup insolvenčního správce při dodržení standardu odborné péče při výkonu funkce** v souladu s § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), **bude orgán dohledu považovat takový způsob volby a provedení zpeněžení majetkové podstaty, jenž bude naplňovat, s ohledem na relevantní okolnosti případu, tato primární kritéria:**
 - výhodnost,
 - přiměřený tržní dosah,
 - transparentnost.
- II. Ministerstvo spravedlnosti zdůrazňuje, že tímto stanoviskem **není nijak dotčena dohlédací činnost insolvenčního soudu** v konkrétním insolvenčním řízení, když **pouze soud** má pravomoc **autoritativně rozhodovat** o právech a povinnostech osob v **konkrétním insolvenčním řízení**.

O d ů v o d n ě n í:

- 1 Podle § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“): „Insolvenční správce je povinen při výkonu funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí; je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm

spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.“

- 2 Podle § 36 odst. 6 insolvenčního zákona „*Obsah požadavků na plnění povinností insolvenčního správce podle odstavců 1 a 2, § 31 odst. 6, § 136 odst. 6, § 246 odst. 1, § 313 odst. 2, § 371, § 373 odst. 2, § 383 odst. 1, § 385 odst. 2 a § 430a odst. 1 stanoví prováděcí právní předpis.“*
- 3 Podle § 7 písm. g) vyhlášky č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce (dále jen „*vyhláška*“) „*Požadavkem na plnění povinností insolvenčního správce postupovat při výkonu funkce svědomitě a s odbornou péčí, vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, a dát při výkonu funkce přednost společnému zájmu věřitelů před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob je nakládat transparentně s majetkovou podstatou a spravovat ji a nakládat s ní způsobem, který nevede ke snížení uspokojení věřitelů nebo ke poškození oprávněných zájmů dlužníka“.*
- 4 Podle § 12 písm. b) vyhlášky „*Požadavkem na plnění povinností insolvenčního správce postupovat při výkonu své funkce svědomitě a s odbornou péčí při zpeněžování majetkové podstaty nebo její části je insolvenčnímu soudu bez zbytečného odkladu k založení do spisu dlužníka v insolvenčním rejstříku předkládat kopie dokumentů vztahujících se k probíhajícímu zpeněžení majetkové podstaty nebo její části; to neplatí, jestliže by tím mohlo dojít ke snížení uspokojení věřitelů nebo jinému maření účelu insolvenčního řízení.“*
- 5 Podle § 36 odst. 2 věta druhá insolvenčního zákona „*Insolvenční správce předkládá věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu nejméně jednou za 3 měsíce písemnou zprávu o stavu insolvenčního řízení, neurčí-li insolvenční soud jinou dobu předkládání nepřevyšující 12 kalendářních měsíců.“*
- 6 Podle § 283 odst. 4 insolvenčního zákona „*Kopie písemností, které dokládají zpeněžení majetkové podstaty a podmínky, za kterých ke zpeněžení došlo, předloží insolvenční správce insolvenčnímu soudu k založení do insolvenčního spisu neprodleně poté, co došlo ke zpeněžení.“*
- 7 Podle § 300 insolvenčního zákona „*Insolvenční správce podává insolvenčnímu soudu a věřitelskému výboru dílčí zprávy o průběhu zpeněžení majetkové podstaty a o nakládání s výtěžkem tohoto zpeněžení. Tyto zprávy podává z vlastní podnětu nebo na základě rozhodnutí insolvenčního soudu anebo žádosti věřitelského výboru. O zpeněžení majetkové podstaty vyrozumí insolvenční správce neprodleně také soud, správce daně, soudního exekutora nebo jiný orgán, u kterého podle dosavadních výsledků insolvenčního řízení probíhá řízení týkající se zpeněženého majetku, včetně řízení o výkon rozhodnutí nebo exekuce na majetek dlužníka. Jestliže zpeněžením majetkové podstaty zanikají věcná práva ke zpeněženému majetku, vydá insolvenční správce nabyvateli zpeněženého majetku neprodleně potvrzení o zániku těchto věcných práv.“*
- 8 Ministerstvo spravedlnosti, odbor insolvenční (dále jen „*orgán dohledu*“), coby správní orgán příslušný k výkonu dohledu nad insolvenčními a hostujícími insolvenčními správci podle § 36 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, každoročně pravidelně obdrží desítky stížností na postup insolvenčního správce při zpeněžování majetkové podstaty v insolvenčním řízení. Šetření ohledně zákonnosti provedeného zpeněžování bývají z úřední povinnosti zahajována i v návaznosti na publikované zpravodajské články.
- 9 Za účelem zvýšení transparentnosti správní praxe uplatňované při hodnocení postupů insolvenčních správců při zpeněžování majetkové podstaty z hlediska dodržování požadavků svědomitosti a odborné péče (§ 36 odst. 1 insolvenčního zákona) vydává orgán dohledu toto

dohledové sdělení, jímž veřejně deklaruje primární obecná kritéria, která jsou v rámci dohledového šetření aplikována.

10 Kritéria dopadají i do hodnocení plnění povinnosti insolvenčního správce odmítnout nevýhodný pokyn zajištěného věřitele podle § 293 odst. 1 věta třetí insolvenčního zákona.

11 Konkrétně jde o tato vzájemně související obecná kritéria:

Výhodnost

12 Insolvenční zákon požaduje uspokojení věřitelů *v co nejvyšší míře* (§ 1 písm. a); § 5 písm. a); § 36 odst. 1], při zachování rychlosti a hospodárnosti insolvenčního řízení a dodržení standardu společného zájmu věřitelů [§ 2 písm. j) insolvenčního zákona], a povínuje insolvenčního správce vyvinout za tímto účelem *veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat* (§ 36 odst. 1).

13 Zvolený způsob zpeněžení a jeho provedení musí být výhodný zejména pro věřitele, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníkovi v insolvenčním řízení. Dosažení co nejvyššího uspokojení věřitelů je i v zájmu dlužníka (zájem na co nejvyšším uspokojení jeho věřitelů a tím ponížení jeho dluhů a zájem na možném vzniku hyperochy) a samotného insolvenčního správce (výše odměny z výtěžku zpeněžení).

14 Insolvenční správce musí být schopen na základě relevantních skutkových okolností jednotlivého případu odůvodnit, proč jím zvolený způsob zpeněžení a jeho provedení splňoval požadavek výhodnosti, tedy **představuje spravedlivé a výnosnější řešení**, ve srovnání s alternativními způsoby a jinými variantami provedení.

Přiměřený tržní dosah

15 Má-li být naplněno kritérium výhodnosti zvoleného způsobu zpeněžení a jeho provedení, je insolvenční správce povinen **zajistit adekvátní expozici zpeněžované věci na relevantním trhu**, která zajistí maximální dosah nabídky oslovením co nejvyššího počtu potencionálních kupujících, a to vždy v přiměřené míře odpovídající relevantním okolnostem jako předpokládaná hodnota zpeněžované věci, její specifické vlastnosti a s tím související obtížnost jejího zpeněžení apod.

Transparentnost

16 Zásada transparentnosti insolvenčního řízení je promítnuta v řadě ustanovení insolvenčního zákona. Jejím stěžejním pilířem je veřejně přístupný insolvenční rejstřík, který, až na zákonné výjimky, obsahuje kompletní soudní spis dlužníka (§ 419 a násl. insolvenčního zákona). Jejím projevem je i povinnost insolvenčního správce podávat k založení do insolvenčního rejstříku pravidelné zprávy o stavu insolvenčního řízení (§ 36 odst. 2 věta druhá insolvenčního zákona), zprávy o průběhu zpeněžení majetkové podstaty (§ 300 insolvenčního zákona) a povinnost zakládat do insolvenčního spisu kopie písemností, které dokládají zpeněžení majetkové podstaty a podmínky, za kterých ke zpeněžení došlo (§ 283 odst. 4 insolvenčního zákona). Zásada transparentnosti je projevna rovněž v rámci vyhlášky, a to například v povinnosti insolvenčního správce nakládat s majetkovou podstatou transparentně, způsobem, který nevede ke snížení uspokojení věřitelů nebo k poškození oprávněných zájmů dlužníka [§ 7 písm. g) vyhlášky] a v povinnosti předkládat insolvenčnímu soudu bez zbytečného odkladu

k založení do spisu dlužníka v insolvenčním rejstříku kopie dokumentů vztahujících se k probíhajícímu zpeněžení majetkové podstaty nebo její části, ledaže by tím mohlo dojít k maření účelu insolvenčního řízení [§ 12 písm. b) vyhlášky].

- 17 Insolvenční správce je povinen **postupovat při zpeněžení majetkové podstaty transparentním způsobem, který nevyvolává důvodné pochybnosti**. V rámci zákonem stanovených povinností je proto v kontextu relevantních okolností případu povinen **průběžně informovat o svém postupu a tento dokládat kopiemi relevantních dokumentů**.
- 18 Naplňováním tohoto kritéria insolvenční správce v určité míře předejde procesním obstrukcím v řízení a zbytečným animozitám vůči jeho osobě zejména ze strany dlužníka a věřitelů, v návaznosti na stížnosti vůči provedenému zpeněžení usnadní a urychlí výkon dohledací činnosti insolvenčního soudu a eliminuje nutnost realizace dohledových oprávnění Ministerstva spravedlnosti podle § 36 odst. 3 a 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

Mgr. Jan Benýšek
ředitel odboru insolvenčního